

Knjižnica i čitaonica
Fran Galović Koprivnica

S M J E R N I C E

Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica

ZA REVIZIJU I OTPIS KNJIŽNIČNE GRAĐE

Koprivnica, 4. 4. 2025.

Urbroj: 312/25

Uredništvo:

Karlo Galinec

Ida Gašpar

Ranka Janus

Suzana Jarnjak Ivanović

Maja Krulić Gačan

Danijela Petrić

Josipa Strmečki

Ana Škvarić

Kristian Ujlaki

Ljiljana Vugrinec

Knjižnica i čitaonica „Fran Galović“ Koprivnica
Koprivnica, 2025.

SADRŽAJ

1. Revizija	4
1.1. Definicija revizije knjižničnog fonda	4
1.2. Zakonske obveze provođenja revizije knjižničnog fonda	4
1.3. Rokovi provođenja revizije u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica	4
2. Otpis	5
2.1. Ciljevi otpisa	5
2.2. Principi otpisa	5
2.3. Kriteriji za otpis	5
2.3.1. <i>Kriteriji za otpis knjižne građe</i>	5
2.3.2. <i>Kriteriji za otpis neknjižne građe</i>	6
2.4. Pravila za čuvanje / otpis posljednjeg primjerka neke publikacije	6
2.5. Postupak i vrijeme otpisivanja	7
2.6. Zbrinjavanje otpisane građe	8
3. Popis priloga	8
Prilog 1.: Vrijeme zadnjeg i sljedećeg planiranog provođenja revizije na pojedinim odjelima ili zbirkama	9
Prilog 2.: Dozvoljeni postotci godišnjeg otpisa knjižnične građe u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica	10

1. REVIZIJA

1.1. DEFINICIJA REVIZIJE KNJIŽNIČNOG FONDA

Revizija knjižničnog fonda je postupak kojim se utvrđuje stvarno stanje i vrijednost fonda knjižnice te omogućava čuvanje i zaštita građe uklanjanjem posljedica nastalih njenim korištenjem.

Cilj je revizije utvrđivanje kvantitativnog (brojčanog) i kvalitativnog (fizičkog) stanja knjižničnog fonda.

1.2. ZAKONSKE OBAVEZE PROVOĐENJA REVIZIJE KNJIŽNIČNOG FONDA

Revizija u svim vrstama knjižnica u Republici Hrvatskoj provodi se u skladu sa sljedećim zakonskim propisima:

- Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, NN 17/19, NN 98/19, NN 114/22, NN 36/24
- Standard za narodne knjižnice, NN 103/2021
- Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe, NN 27/2023

1.3. ROKOVI PROVOĐENJA REVIZIJE U KNJIŽNICI I ČITAONICI "FRAN GALOVIĆ" KOPRIVNICA

Prema Članku 20. Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023) Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" Koprivnica s obzirom na obim knjižnične građe u svom fondu spada u kategoriju knjižnica koje posjeduju između 100 000 i 250 000 jedinica građe te je prema tome dužna svakih 10 godina provesti potpunu reviziju cjelokupnog fonda.

Radi lakše organizacije revizija se u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica provodi po pojedinim odjelima ili u zbirkama tako da između dvije revizije na pojedinom odjelu prođe najviše 10 godina.

(Prilog 1.: Vremenski plan provođenja revizije u pojedinim odjelima ili zbirkama).

2. OTPIS

2.1. CILJEVI OTPISA

- izlučiti uništenu, dotrajalu i zastarjelu građu te prekobrojne primjerke i građu koja se ne koristi i nema posebnu vrijednost za korisnike i fond
- osloboditi smještajni prostor kako bi se mogla smjestiti aktualna i nova građa koja se nabavlja
- težiti što većoj aktualizaciji ukupnog fonda izlučujući zastarjelu i nepotrebnu građu.

2.2. PRINCIPI OTPISA

- težiti tome da se godišnje otpisuje približno onoliko građe koliko se i nabavlja
- ne čekati samo na reviziju, nego koristiti mogućnost redovnog godišnjeg otpisa, ali imati na umu:
 - redovnim godišnjim otpisom izlučuju se u pravilu pohabani i prekobrojni primjerci
 - revizijom se utvrđuju ostali razlozi zbog kojih je nešto potrebno otpisati kao što su sadržajna zastarjelost, neaktualnost i sl.
 - izgubljena (otuđena) građa i zastarjela zaduženja (nakon 3 godine) u pravilu se otpisuje redovnim godišnjim otpisom
 - postotci dozvoljenog godišnjeg otpisa pojedinih vrsta građe utvrđuju se u skladu s odredbama Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023), članak 25. (Prilog 2.: Dozvoljeni postotci godišnjeg otpisa knjižnične građe u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica)

2.3. KRITERIJI ZA OTPIS

2.3.1. KRITERIJI ZA OTPIS KNJIŽNE GRAĐE

Kriteriji otpisa:

- dotrajnost (pohabanost uslijed učestale i dugotrajne posudbe)
- zastarjelost:
 - prekobrojni primjerci
 - neaktualna građa (sadržajno zastarjela, nije zanimljiva ili primjerena korisnicima, ne koristi se zbog bilo kojeg drugog razloga)
- uništenost:
 - primjerci neupotrebljivi zbog djelovanja neke više sile - smočeno, poderano i sl.
 - rasporeni naslovi (npr. romani u više dijelova od kojih neki nedostaju)
 - oštećeni primjerci - kojima nedostaju stranice, korice i sl.
 - izgubljena i nevraćena građa.
- redovito (tj. godišnjim otpisom) treba otpisivati prekobrojne primjerke pojedinih naslova (npr. koji su nekad bili popularni i traženi pa je nabavljeno 4, 6 ili više primjeraka) ili dodatnih primjeraka stručnih i popularno-znanstvenih naslova koji su svojevremeno bili aktualni, a u trenutku otpisa više nisu.

2.3.2. KRITERIJI ZA OTPIS NEKNJIŽNE GRAĐE

- dotrajnost igračaka, oštećenost
- oštećenost ili zastarjelost audiovizualne i elektroničke građe (DVD-a, CD-a, CD-ROM-ova).

2.4. PRAVILA ZA ČUVANJE/OTPIS POSLJEDNJEG PRIMJERKA NEKE PUBLIKACIJE

U skladu s člankom 24. Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023), fond knjižnice mora biti aktualan. S obzirom na to da narodne knjižnice nemaju funkciju depozitarnih knjižnica, osim za zavičajnu građu, nisu obavezne čuvati posljednje primjerke pojedinih naslova.

Zadnji primjerci nekog naslova čuvaju se samo iznimno, u skladu sa stručnom procjenom knjižničara, ako se radi o posebno vrijednom sadržaju ili izdanju.

Ako je neki naslov, odnosno njegov zadnji primjerak u fondu, prema stručnoj procjeni knjižničara, posebno vrijedan ili se iznimno često koristi, a pohaban je ili oštećen, potrebno je nabaviti novo izdanje / novi primjerak (ako postoji) ili dati na uvez (ako je to moguće) postojeći primjerak knjige.

U Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica posljednji primjerci pojedinih naslova čuvaju se u skladu s utvrđenim potrebama te prema stručnoj procjeni na sljedeći način:

- za stručno-znanstveni fond:
 - o otpisivati zadnji primjerak ako je sadržajno potpuno zastario i ako postoje aktualnija izdanja koja mogu zamijeniti postojeće
 - o ako je primjerak jako pohaban, a važan za fond, razmotriti mogućnost i potrebu nabave zamjenskog istog primjerka ili popravak postojećeg
- za popularno-stručne naslove:
 - o u pravilu ne treba čuvati zadnji primjerak, on se čuva samo u slučaju da je sadržajno značajan
- za beletristiku:
 - o Odjel za odrasle: čuva se zadnji primjerak publikacije ako sadrži posebno vrijedne dijelove (predgovor, pogovor, ilustracije i sl.) ili se prema drugim kriterijima procijeni da je publikacija vrijedna i važna za određenu zbirku ili fond (posebno vrijedan prijevod, 1. izdanje, rijetko izdanje, djelo zavičajnog autora namijenjeno posudbi i sl.)
 - o Dječji odjel: čuvaju se vrijedna prva izdanja i knjige nagrađene značajnim nagradama za dječju književnost u Hrvatskoj.
- za slikovnice:
 - o u pravilu ne treba čuvati zadnji primjerak, osim u slučajevima kad su u pitanju vrijedna prva izdanja i slikovnice nagrađene značajnim nagradama za dječju književnost u Hrvatskoj

OPĆENITO:

- za svaki zadnji primjerak kojeg treba čuvati obavezno provjeriti je li još dostupan na tržištu, ako jest, umjesto starog i pohabanog primjerka naručiti zamjenski, a postojeći otpisati.
- pohabane zadnje primjerke određene za čuvanje potrebno je dati na uvez

2.5. POSTUPAK I VRIJEME OTPISIVANJA

- građu za otpis kontinuirano izlučuju i predlažu djelatnici pojedinih odjela prema zadanim kriterijima
- izlučivanje građe radi otpisa na odjelima se provodi tijekom cijele godine, a građa se otpisuje dvaput godišnje
- Služba nabave i obrade otpisuje građu prema zadanoj proceduri računalno u Metelu i fizički kroz knjige inventara

- Komisija za otpis koju čine djelatnici Službe nabave i obrade izrađuje zapisnik o otpisu i popise otpisa
- Zapisnik o otpisu upućuje se Upravnom vijeću koje donosi odluku o otpisu sukladno važećim zakonskim propisima
- nakon donošenja odluke o otpisu, zapisnik i popis ZASTARJELE otpisane građe šalje se na uvid u Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu (prema uputi Matične službe za narodne knjižnice NSK)
- rok za primitak očitovanja iz NSK je 30 dana - nakon toga se s građom može dalje postupati u skladu s Očitovanjem i Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe
- otpisane knjige obilježavaju se žigom "OTPISANO"
- nakon što je otpis odobren u skladu s važećim zakonskim propisima, u žig "OTPISANO" na svakom otpisanom primjerku upisuje se broj Odluke o otpisu, a otpisana građa namijenjena prodaji prodaje se po jedinstvenoj cijeni koja iznosi 1 euro
- nakon toga otpisana građa spremna je za poklanjanje, prodaju ili zbrinjavanje.

2.6. ZBRINJAVANJE OTPISANE GRAĐE

- otpisana knjižna građa može se pokloniti, prodati ili dati na preradu starog papira
- otpisana neknjižna građa (AV, elektronička građa) ako je oštećena odlaže se u spremnike za otpad, a ako je ispravna može se prodati ili pokloniti
- otpisana knjižna i neknjižna građa koja je u upotrebljivom stanju može se pokloniti radi daljnjeg korištenja domovima za starije, školama, vrtićima, udrugama i drugim primjerenim ustanovama
- građa koja se ne odabere za poklone prodaje se na tržnicama knjiga i/ili u prostoru same knjižnice.

3. POPIS PRILOGA

Prilog 1.: Vrijeme zadnjeg i sljedećeg planiranog provođenja revizije na pojedinim odjelima ili zbirkama

Prilog 2.: Dozvoljeni postotci godišnjeg otpisa knjižnične građe u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović"

Koprivnica

SMJERNICE ZA REVIZIJU I OTPIS KNJIŽNIČNE GRAĐE

Prilog 1.

Vrijeme zadnjeg i sljedećeg planiranog provođenja revizije na pojedinim odjelima ili zbirkama:

ODJEL (ZBIRKA)	Zadnja provedena revizije	Sljedeća planirana revizija
Dječji odjel	2024. (2014.)	2034.
Zbirka neknjižne građe (SVI ODJELI)	2016.	2026.
Odjel za odrasle i Stručno-znanstveni odjel	2018.	2028.
Zbirka periodike (SVI ODJELI)	2019./20. (2009.)	2030.
Bibliobus (D i O)	2022. (2012.)	2032.

SMJERNICE ZA REVIZIJU I OTPIS KNJIŽNIČNE GRAĐE

Prilog 2.

Dozvoljeni postotci godišnjeg otpisa knjižnične građe u Knjižnici i čitaonici "Fran Galović" Koprivnica:

Prema čl. 25. Pravilnika o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023), postotci dozvoljenog otpisa za Knjižnicu i čitaonicu "Fran Galović" Koprivnica prema brojnom stanju knjižničnog fonda su sljedeći:

ZA KNJIGE:

do 5 % godišnje

ZA NEKNJIŽNU GRAĐU:

do 30 % godišnje za igračke

do 10 % godišnje za elektroničku građu (CD-ROM)

do 10-20 % godišnje za audio-vizualnu građu (CD, DVD)